

Historické betlémy, ozdoby a dárky uvidíte v mělnickém muzeu

26.10.2022 - Kristýna Frelichová | Regionální muzeum Mělník

Vánoční výstava v Regionálním muzeu Mělník představuje unikátní vyřezávané a ručně malované betlémy z let 1840-1940. K vidění budou také historické vánoční ozdoby a dekorace. Vystavené exponáty pocházejí ze sbírek autora výstavy historika umění, sběratele a zakladatele Muzea technických hraček Velvary Miroslava Smahy. Vernisáž s komentovanou prohlídkou a vystoupením hudebního souboru Ritornello se koná v pátek 18. 11. 2022 od 17:00 hodin.



Vánoční výstava v Regionálním muzeu Mělník představuje unikátní vyřezávané a ručně malované betlémy z let 1840-1940. Většina těchto dřevěných betlémů je postavena do prosklených skříněk. Větší část vystaveného souboru betlémových figurek pochází z podhůří Jeseníků a Orlických hor - z městečka Králíky a okolí, kde vznikaly jedny z nejkrásnějších českých betlémů. Nejstaršími figurkami je trojice jemně řezaných tří svatých králů z 19. století od školeného řezbáře, jenž v minulosti patřila k velké sestavě králického betléma. Unikátní soubor tvoří osm velkých králických figur pocházejících z kostelního betléma. Spolu se skupinou oveček dokládají jedinečný příklad králických figur v nálezovém nerestaurovaném stavu, které dokumentují pečlivý rukopis lidových řezbářů a svou velikostí patří k dnes již ojedinělým muzejním exponátům.

Další typy starých betlémů jsou vyrobeny z reliéfního papíru, potištěného technikou litografie. Jsou to buď oblíbené skládací, nebo reklamní betlémy z období první Československé republiky, jejichž reprinty si můžete na výstavě zakoupit. Nejstarší z papírových betlémů je ručně malovaný Ústecko-orlický betlém z doby kolem poloviny 19. století.

Historická vánoční dekorace je na výstavě zastoupena především velkou sbírkou nejružnějších skleněných ozdob na stromček. Tyto stříbřené a zlatené vánoční ozdoby jsou

zhotoveny buď z navlékaných broušených a vinutých perlí nebo foukaných perlí plněných voskem anebo z barevných korálků. Nejčastěji mají tvar postaviček, zvířátek, drobné architektury, vzducholodí, letadel, autíček a motorek, hudebních nástrojů i jiných předmětů. Zvláště hodnotnými jsou ozdoby v podobě řetízkového kolotoče nebo velkého raka, nejstarší z nich zdobily vánoční stromeček v období secese. **Ozdoby z perlí pocházejí zejména ze známých oblastí tradiční sklářské výroby v Podkrkonoší, v prosinci roku 2020 byly dokonce zapsány na seznam světového dědictví UNESCO. Do dnešní doby se tato tradice udržuje v obci Poniklá.** Mezi vánočními ozdobami jsou zastoupeny také jedny z nejstarších koulí z foukaného skla se stáčenými drátky a kolekce barevných papírových ozdob z první třetiny 20. století.

K adventu našich prababiček neoddělitelně patří zdobné formičky a vykrajátka z lisovaného plechu na cukroví, perníčky a domácí vánoční čokoládu. Pozornosti každé hospodyňky jistě neunikne nádobí a náčiní na vaření i pečení nebo perníkovky – pestré obrázky na vánoční perníky. Návštěvníci výstavy se například dozví, jaké dárky a hračky mohly děti najít pod vánočním stromečkem, osvětleným pomocí elektrických vánočních svíček z počátku 20. století, z doby vynálezce Františka Křižíka. **Technickou zajímavostí výstavy jsou ukázky historického osvětlení a různých typů litinových stojanů na vánoční stromky.** Nechybí ani oblíbená součást zimních radovánek – funkční historické sánky. **Vystavené exponáty pocházejí ze sbírek autora výstavy historika umění, sběratele a zakladatele Muzea technických hraček Velvary Miroslava Smahy.**

Vernisáž s komentovanou prohlídkou a vystoupením hudebního souboru Ritornello se koná v pátek 18. 11. 2022 od 17:00 hodin.